

מחזור 1965
הוועדה המוחדרת החליטה ביום 23/05/2020
ל.ק.ל. ותחבורה בע"מ
לאשר את התוכנית
23/05/2021
י"ר הוועדה המחוזית תאריך

שפרעם – תכנית מתאר כוללנית

תכנית מס' 261-0345462

נספח תחבורה

ספטמבר 2020

תכנית מתאר כוללנית לשפרעם - נספח תחבורה

תוכן עניינים:

מצב קיים

1. שפרעם בהיבט מטרופוליני/ארצי
2. מערכת הדרכים המקומית
3. תחבורה ציבורית

מצב מוצע

1. עקרונות
2. חיבורים לרשת הדרכים הארצית
3. מערכת הדרכים המקומית
 - 3.1. אזורים להתערבות תכנונית
 - 3.2. חניות בשכונות מגורים
 - 3.3. מדרג הדרכים
4. תחבורה ציבורית
 - 4.1. רכבת קלה נצרת – חיפה
 - 4.2. BRT
 - 4.3. מערך אוטובוסים
 - 4.4. רכבל
 - 4.5. מרכזי תחבורה וחניונים
5. מרכז העיר הוותיק

מצב קיים

1. שפרעם בהיבט מטרופוליני/ארצי

דרכים סביב שפרעם

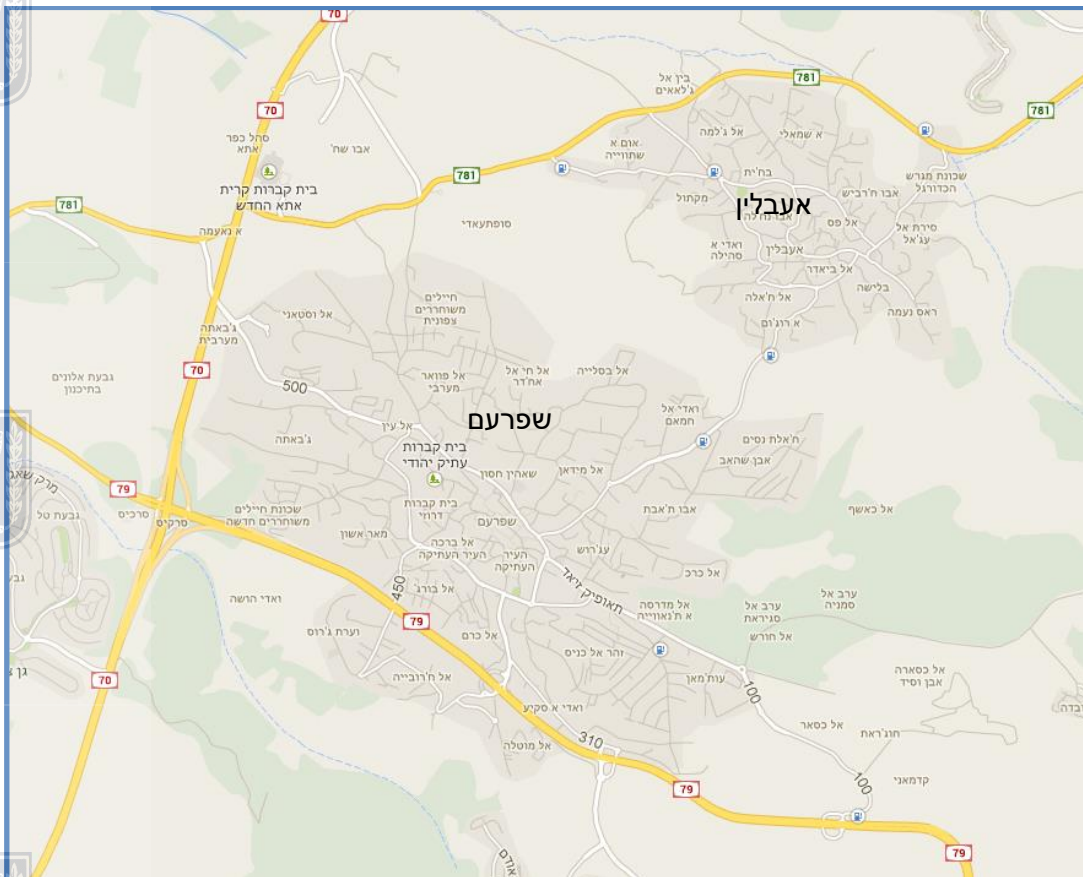
שפרעם ממוקמת, מבחינה גיאוגרפית, במפגש שבין הרי הגליל לבין העמקים, ומתפרשת על 7 גבעות. העיר צמודה ומחוברת לדרכים ארציות 79 בדרום ו-70 במערב (חיבור לא ישר, דרך קטע קטן בכביש 781). מעט מצפון לה עוברת דרך אזורית מס' 781.

מיקום העיר על צומת (מחלף) דרכים זה (הידוע כ"מחלף סומד"), מאפשר לה נגישות גבוהה למערכת הדרכים הארצית:

דרך 79, המחברת בין שני המרכזים העירוניים החזקים בצפון: גוש חיפה (מרכז המטרופולין) מצד אחד וגוש נצרת מצד שני. הדרך, הקושרת את אזור צפון הקריות (וחיפה – דרך כביש עוקף קריות) לצומת משהד, עוברת בשולים הדרומיים של העיר, ונותנת לעיר את הקשר מזרח - מערב.

דרך 70, שתחילתה במחלף זכרון וסופה בצומת שלומי בצפון, עוברת ממערב לעיר ומקשרת את העיר בכיוון צפון – דרום, כולל קשר נוסף למרכז המטרופולין (דרך מחלף יגור).

דרך 781 הינה דרך אזורית, העוברת מצפון לשפרעם, ומקשרת בין כביש 4 (צומת קרית אתא) במערב לצומת מורשת (ולכל גוש משגב) במזרח.

מפה 1: מיקום שפרעם ביחס למערכת הדרכים הארצית

סקירת תכניות קיימות

תמ"א 1 (תכנית מתאר ארצית)

התכנית כוללת את תמ"א 3 ואת תמ"א 23, על כל שינוייהן. ראה להלן.

תמ"א 3 (תכנית מתאר ארצית לדרכים) ותמ"א 31 (תוכנית מתאר ארצית משולבת לבניה, פיתוח, ולקליטת עליה)

תמ"א 4/א/31 מציעה שינוי בדרך מס' 70 בקטע מחלף סומך ועד תמרה. השינוי כולל העלאת רמת דרך מס' 70 מדרך ראשית לדרך מהירה, הוספת תוואי לדרך אזורית מס' 70, הוספת מחלף במפגש הדרכים 781/6.

תמ"א 23

בתמ"א 23 שינוי 15 מסומנת מסילת זבולון (נשר – גילעם – אחיהוד). המסילה (מסומנת כמסילה כפולה) עוברת לאורך כבישים 781 ו-70 (ממערב לשפרעם) ומחברת בין מסילת החוף לקו הרכבת לכרמיאל.

תמ"א 23 שינוי 23 קבע תיקון לסעיף 7.10, וקובע כי "הוראות סעיף 7 יפקעו בתום שלוש שנים מיום אישורה של תכנית זו, בכל מקום שבו עד אותו מועד, לא הוגשה למוסד תכנון תכנית לרצועת המסילה". לאור העובדה כי עד היום לא הוגשה תכנית למסילת הרכבת לעיל, תוואי מסילת רכבת זו בוטל.

כמו כן, בתמ"א מסומנת מסילה לאורך כביש מס' 79. תת"ל 56 (להלן) גרעה מסילה זו מתמ"א 23.

תת"ל 56

מסומן תוואי מסילה בין חיפה לנצרת- תוואי זה נמצא כיום בתכנון כתוואי מסילתי לרכבת קלה (תת"ל 56). בצמוד למחלפון עדי מתוכננת תחנת רק"ל "תחנת שפרעם". התחנה מתוכננת מצפון לכביש 79, וכוללת חניון חנה וסע וחיבור למערכת הכבישים המקומיים של שפרעם. התכנית אושרה בשנת 2018.

תמ"א 42 (בהכנה) - תכנית מתאר ארצית לתחבורה יבשתית

על פי תמ"א 42, מערך התחבורה הארצית באזור שפרעם כולל:

כביש 6: מדרום ועד מחלף סומך – דרך מהירה רבת קיבולת. ממחלף סומך וצפונה – שטח שמור לתכנון דרך מהירה.

כביש 70: ממחלף אבליים וצפונה – דרך אזורית רבת קיבולת.

כביש 781: בקטע כביש 22 – מחלף גלעם – דרך מהירה רבת קיבולת; בקטע מחלף גלעם – מחלף אבליים – דרך ראשית, רבת קיבולת; בקטע מחלף אבליים – צומת מורשת – דרך אזורית.

כביש 79: בקטע כביש 22 – מחלף גלעם - דרך ראשית רבת קיבולת; בקטע מחלף גלעם – צומת משהד – דרך ראשית הכוללת שטח שמור לתכנון דרך בלעדית לתח"צ.

מחלפים: סומך, אבליים

מתח"ם: באזור מחלף גלעם

מסילת רכבת: בקטע יגור – קרית אתא - כביש 6 צפון: שטח שמור לתכנון מסילה כפולה.

* הערה: על פי תמ"א 1, לאחר אישור תמ"א 42, "תמ"א 42 ותמ"א 41 יאושרו כתיקון לתמ"א 1, ויוטמעו בה תוך החלפת הפרקים הרלוונטיים: תמ"א 42 תחליף את פרקי התחבורה...."

2. מערכת הדרכים המקומית

מערכת הדרכים המקומית אופיינית לישוב ערבי ותיק, מערכת של רחובות צרים אשר לא ניתן לשרתם בתחבורה ציבורית טובה, ואינם מתאימים לרמת מינוע גבוהה.

3. תחבורה ציבורית

בשפרעם השימוש בתחבורה ציבורית הינו מזערי. ע"פ סקר הרגלי נסיעה במטרופולין חיפה, שנערך עבור חברת יפה נוף בשנת 2005 נמצא כי כ-4% מהנסיעות מתבצעות בכלל אמצעי התחבורה הציבורית (אוטובוסים, רכבות, הסעות ומוניות).

סקר עולים-יורדים באוטובוסים שנערך בשנת 2012 (עבור חברת יפה נוף) מצביע על נתון מעט יותר גבוה – כ-1220 נוסעים ביום עולים על קווי אוטובוס העוצרים בתחנות בתוך שפרעם ובסביבתה הקרובה (צומת סומך, צומת אבליים).

רכבות

הקשר של תושבי שפרעם למערך המסילות הארצי מתקיים כיום דרך תחנות הרכבת בעכו ובקרית מוצקין.

מוניות שירות

חברת המוניות הפעילה בעיר היא אלקלעה, המחזיקה ברשיונות לקווי שירות לחיפה ולנצרת.

אוטובוסים

בשפרעם ובסביבתה פועלים מספר מפעילי תחבורה ציבורית, המרכזי בניהם הוא אגד. מאפייני הקווים:

קווים פנימיים: קו מס' 1

קווים בין עירוניים, המבצעים שירות פנימי בעיר: 165, 167, 172 (לחיפה), 18 (לנצרת), 343 (לנצרת ולעכו)

קווים העוברים בכביש 79: 342, 430, 435, 218 (קו לילה)

קווים העוברים בכביש 70: 260

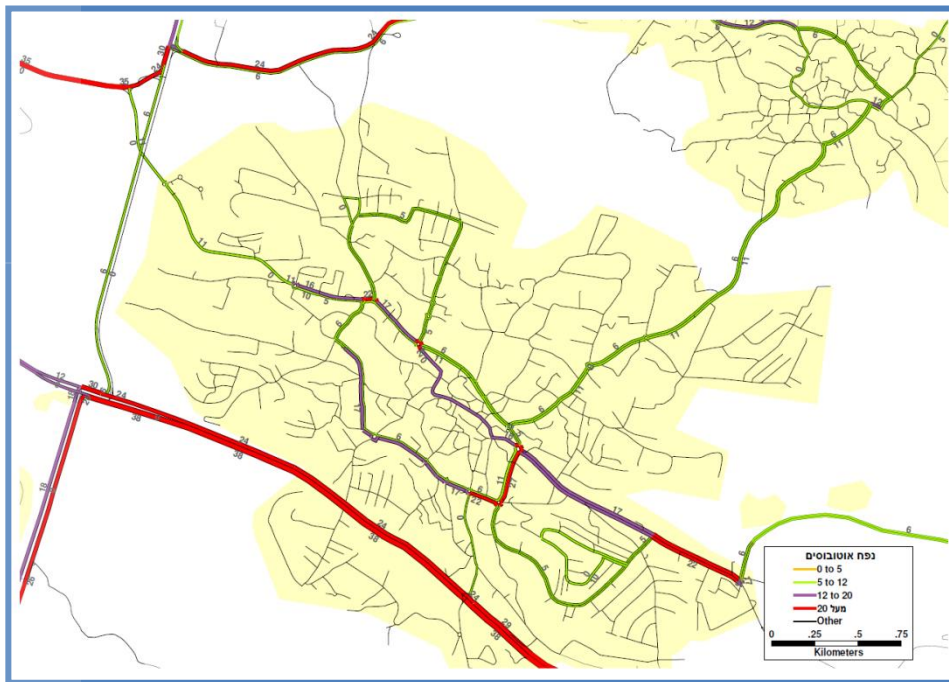

קווים העוברים בכביש 781 : 265 ,255 ,175 ,170 ,169 ,168 ,166

קווי תלמידים (קווים פנימיים) : 87 ,81 ,80

קווי תלמידים/ סטודנטים (בין עירוניים, חלקם עוברים בתוך שפרעם וחלקם בכבישים 79 או 70) : 65 ,96 ,98 ,173 ,290 ,293 ,294 ,295 ,297 ,298 ,299 ,334 ,337 ,553 ,554 ,797. מרבית הקווים הללו – לאוניברסיטת חיפה ולטכניון.

תחבורה ציבורית בשפרעם – מספר נסיעות בשעת שיא הבוקר

מצב מוצע

1. מטרת התכנית

מטרת תכנית המתאר, בתחום התחבורה:

- יצירת מערכת תחבורה בעלת הירארכיה ברורה בישוב.
- יצירת כביש עוקף מסביב לישוב לשיפור הנגישות והגדלת הבטחיות.
- יצירת תשתית תחבורה ציבורית ברמה גבוהה הכוללת BRT, רכבת קלה ומסוף תח"צ.
- יצירת תשתית תחבורתית מודרנית במתחמי הפיתוח החדשים.

2. חיבורים לרשת הדרכים הארצית

הוטמעה התכנית הקיימת של מחלף אבליים (כביש 70- כביש 6- כביש 781)

3. מערכת הדרכים המקומית

3.1. רחובות להתערבות תכנונית

תכנית המתאר ממליצה על:

- יצירת כביש עוקף ברוחב של 32 מ' ברובו ובמרכז העיר ברוחב של 38 מ', המאפשר ציר תח"צ, אשר יישרת את היישוב.
- יצירת תשתית רחבה אשר מאפשרת יצירת הירארכיה במתחמי הפיתוח החדשים.

3.2. חניות

בשפרעם קיים מחסור במקומות חניה.

במסגרת התכנון, מוצע כי ברחובות איברהים נימר חוסן וכאמל גיונבלאט ישונה חתך הרחוב, לנתיב אחד לכל כיוון וחניות מקבילות בשני צידי הכביש. אומנם חתך כזה יקטין את קיבולת הרחוב לנסיעת כלי רכב, אולם כבר כיום, קיימת חנייה רבה (לא מוסדרת) לאורך הרחוב, בעיקר באזור החזיתות המסחריות.

בנוסף, מוצע כי במסגרת תקן החנייה שיהיה תקף בעת הוצאת היתרים, תבחן האפשרות לאשר תקן חנייה מרחיב, בעיקר באזורים מבוני.

באזורי הפיתוח החדשים תקן החנייה המחייב יהיה התקן המאושר בעת הוצאת היתרי בנייה.

3.3. מדרג הדרכים

קביעת מדרג הדרכים, ברמה העירונית, נועד לצמצם את הניגודים בין הרצון לניידות לבין צרכי הנגישות של שימוש הקרקע והפעילות העירונית.

דרכים בינעירוניות:

כביש 79: דרך ראשית

כביש 6/70: דרך מהירה

כביש 781: דרך אזורית

דרכים עירוניות:

מדרג הדרכים של שפרעם מוצג בנספח התנועה.

3.4. שבילי אופניים

במסגרת תכנית המתאר לא אותרו רצועות לשבילי אופניים הן מן הטעם שנציגי העירייה לא ראו צורך בהם והן מן הטעם שזכויות הדרך העיר הן מצומצמות מאוד וכמעט ואינן מאפשרות תוספת שבילי אופניים, ובוודאי שלא רציפות בשבילים.

4. תחבורה ציבורית

4.1. רכבת קלה נצרת – חיפה

הרכבת הקלה תעבור בשפרעם בתוואי דרך מס' 79.

לרק"ל מתוכננת תחנה אחת בתחום התכנית, במחלפון שפרעם (על פי החלטת חוקר תת"ל 56). בנוסף, מתוכננת תחנה בתחום השיפוט של קריית אתא, באזור מחלפון טל וצפויה גם היא לשרת את שפרעם.

התוכנית מציעה תחנה נוספת, באזור מחלפון שפרעם מזרח (אזור המע"ר העתידי של שפרעם).

4.2. BRT

- קו BRT צפוי לעבור בצד הצפוני של העיר על הכביש העוקף המתוכנן.
- תחנות ה-BRT יהיו במרחקים של כ-500 מ'. מיקום סופי ייקבע בתכנון המפורט.
- חתך הכביש לאורך תוואי ה-BRT יהיה רחב (32-38 מ') ויכלול אי תנועה רחב, מסלול BRT במרכז הדרך ושני נתיבי נסיעה לכיוון (חלק מהדרך (באזור המע"ר החדש) יכלול גם חניות מקבילות)
- חשוב לתכנן את הבינוי כך שהנגישות ברגל אל התחנות תהיה נוחה.

4.3. מערך אוטובוסים

כתוצאה מקיום הרק"ל וה- BRT כמות הנוסעים הבינעירונית תפחת ויהיה תגבור של אוטובוסים עירוניים המזינים את תחנות ה- BRT והרק"ל. תכנון מפורט ייעשה בהתאם לשלבי המימוש של המערכות הראשיות.

4.4. רכבל

בשפרעם מתוכנן רכבל שיוביל ממחלפון שפרעם לכיוון המבצר. ליד מחלפון שפרעם יוקם חניון רכב פרטי.

4.5. מרכזי תחבורה וחניונים

מרכזי תחבורה – במסגרת תכנית הרק"ל מתוכננים 2 מרכזי תחבורה במחלפון שפרעם ובמחלפון שפרעם מזרח (אז"ת). מרכזי התחבורה יכללו, ככל הניתן, חניית רכב פרטי, חניון לאוטובוסים, חניון רכב פרטי ואת תחנות ה-BRT.

בעת התכנון המפורט של מרכזי התחבורה יש לשים דגש על ממשקים יעילים (קצרים, בטוחים) בין אמצעי התח"צ השונים.

חניון אוטובוסים: חניון אוטובוסים מוצע במסגרת המתחם באזור מחלפון שפרעם מזרח. במידה ומבחינת שטחים, השטח במקום לא יהיה מספק, ניתן יהיה למקם חניון אוטובוסים גם באזור התעסוקה. שטח החניון - 10 דונמים.

חניון לרכב פרטי – כאמור לעיל במרכזי התחבורה יוקמו מגרשי חניית רכב פרטי. בנוסף, במחלפון שפרעם יוקם חניון נוסף אשר יישתת את הנוסעים ברכבל.

חניית רכב כבד – חניון של 10 דונמים ימוקם בתחום אזה"ת המתוכנן. החניון רחוק ממגורים ולא נמצא בשימוש משמעותי בשעות הערב והלילה.

5. מרכז העיר הוותיק

מרכז העיר (בשטח של כ-0.5 ק"מ רבוע) יתוכנן כאזור מיתון תנועה ותבחן אפשרות להגביל כניסת כלי רכב לדיירי האזור ולמורשים נוספים בלבד.

הרכבל יהווה אמצעי נסיעה נוסף אל תוך המרכז.

חניות מוסדרות יתוכננו לאורך הרחובות ההיקפיים.

יש להכין למרכז העיר תוכנית מפורטת, הכוללת את כלל היבטי התנועה בתוך האזור, ממנו ואליו. עד אז, הגישה תעשה מהכבישים הקיימים, ולא תוגבל כניסת כלי רכב לאזור.

